

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir pețit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica anglicană protestează

Miercuri în 12 Februar a. c. s'a întrunit Congresul Bisericii anglicane din arhiepiscopia de Canterbury în sesiune reglementară. Cu acest prilej Lordul Lang Primatul Angliei a propus să se slujească sfânta liturgie la 16 Martie a. c. pentru Biserica martiră a Rusiei la toate altarele anglicane. Cu acea ocazie șeful Bisericii din Anglia a rostit următoarea cuvântare, publicată în revista The Church Times din Londra la 14 Februar c.:

Constrâns de conștiință și de răspunderea situației mele oficiale, viu On. Congres, la deschiderea acestei sesiuni să vă raportez despre crâncena și înțepită persecuție religioasă din Rusia, care sgudue cele mai profunde simțăminte omenești. Soarta fraților noștri din acea țară a mișcat de multă vreme cugetul și grijile acestei corporațiuni. Încă din Mai 1923 acest congres și-a exprimat simpatia față de suferințele fraților noștri din Rusia și în întreagă Biserica noastră s'au făcut slujbe la toate altarele sfinte pentru încetarea urgiei și pentru întărirea celor oropsiți.

Dar congresul de atunci a găsit cu cale să pornească și altă acțiune. Cu toții ne aducem aminte de intervenția predecesorului nostru arhiepiscopul Lord Davidson pe lângă autoritățile Bisericii catolice din Patrie, și ale confesiunilor libere ca în deplină solidaritate să venim în ajutorul sfântului Patriarh Tichon martirul de a fi slobozit din torturi. Intervențiile acelea n'au rămas fără anume succes. Profit de acest prilej de a protesta în numele Bisericii Angliei și a exprima solemn toată simpatia noastră către martirii din Rusia și indignarea care umple sufletele noastre ale tuturor, cari iubesc pe Dumnezeu și legea Lui precum și cele mai elementare principii de libertate, dreptate și umanitate.

N'avem informații precise despre cele ce se întâmplă în Rusia. Dar s'a umplut pământul

de înfiorătoare știri de întemnițări, exiluri și condamnări la moarte a ierarhilor, preoților, călugărilor și călugărițelor și a mulțimilor de credincioși.

Culmea persecuțiilor s'a ajuns în Rusia de azi. Toate cultele sunt prigonite și însași ideea de Dumnezeu pare a fi ținta exterminării. Propaganda în contra lui Dumnezeu e întovărășită de blasfemiile cele mai ordinare cu încurajarea și la ordinul regimului sovietic.

Intr'o vreme se svonise că prigonirea creștinilor s'a mai potolit. Dar iată că în vremea din urmă s'a reluat cu o turbare îngrozitoare. S'a dat poruncă să fie împrăștiate orice organizații religioase. Lăcașurile sufletului s'au pângărit, jefuit și distrus. Muncitorii sunt scoși din lucru dacă nu dau declarație că s'au lăpădat de credință religioasă.

La Crăciun s'au organizat mascarade publice la adresa creștinismului.

Nici ca episcopi, nici ca simpli creștini nu mai putem rămâne nepăsători.

În primul rând doresc să dăm mărturie simpatiei noastre față de toți ceice sânt persecutați și sânt expuși torturilor pentru credința sufletelor lor. Ne îndeamnă la aceasta în special amintirile legăturilor de cordială prietenie dintre noi și bisericile ortodoxe. Dar noi îmbrățișăm cu căldura simpatiei pe toți ceice cred în Dumnezeu.

Această simpatie avem să o manifestăm în rugăciuni și îngenunchind înaintea lui Dumnezeu, ca să înfrâneze cruzimea omenească și să întinză brațul său atotputernic întru milă și ocrotire. Sunt incredințat că toată suflarea din această țară se va simți îndemnată să plece genunchii pentru năpasta creștinilor din Rusia.

Dar socotesc că biserica întreagă își va exprima solemn simpatia sa colectivă. Rog în acest scop pe Prea Sfinții ierarhi să designăm Dumineca a doua din Paresimi, la 16 Martie să se slujească utrenie, liturgie și vecernie pentru creștinii din Rusia.

Ne este cunoscut că pe atunci creștinătatea catolică din lumea întreagă va face rugăciuni la îndemnul Sanctității Sale, Papa dela Roma. La toată această mișcare aveam de spus că nu stă în competența noastră de a critica sistemul politic al Sovietelor nici principiile lor economice. Acțiunea noastră e deasupra partidelor politice din această țară și în nici un caz nu e pornită ca o propagandă în contra regimului politic din Rusia de azi. Noi vrem să ajutăm fraților care sufăr, iar nu să le sporim durerea. Deoarece țara noastră e în legături diplomatice cu Rusia, ea are răspunderi grave față de respectarea tradițiilor civilizației și ale religiei. Sovietele au aici un reprezentant. Acesta are să înțeleagă că conștiința publică a tuturor claselor și a păturilor sociale, fără deosebire de partid politic sau de confesiune, e categorică în a pretinde că relațiile diplomatice normale nu au în vedere numai avantajii materiale ci mai vârtos respectarea comună a principiilor de dreptate, libertate și umanitate, cari alcătuiesc pedestalul legăturilor internaționale.

Noi vom cerceta pe toate căile accesibile să cunoaștem realitatea condițiilor religioase din Rusia și câtă vreme soarta creștinilor din Rusia nu se ameliorează, îmi voi ridica glasul și în parlamentul țării în numele demnității creștinismului și a comunei civilizații. Rog să primiți moțiunea:

«Acest congres protestează în contra persecuțiilor credincioșilor din Rusia, își exprimă cea mai profundă simpatie față de suferințele martirilor, apelează la tot sufletul credincios din toată biserica să se roage lui Dumnezeu pentru încetarea urgiei, își exprimă convingerea că întru cât cărmuirea sovietică dorește să fie în legături normale cu această țară, e obligată să respecte principiile juste și umane ale civilizației».

Moțiunea a fost sprijinită de Episcopul Londrei și s'a primit cu unanimitate.

Uniația și Grecia

Arhiepiscopul *Hrysostomos* al Atenei, teolog și istoric mult reputat, a adresat (cum am amintit în Nr. 7 din a. c. al foii noastre) *trei* scrisori, către episcopul uniat Teodoropolis Gheorghios (Atena 1928, extras din revista «Anaplasis»). Am publicat câteva părți din scrisoarea *întâi* și din scrisoarea *a doua* a învățatului mitropolit, spre a vedea felul propagandei de prozelitism printre ortodocși întrebuițat de biserica latină.

De astădată publicăm, în aceeaș traducere (după Biserica Ortodoxă Română, din Decembrie 1929), pe cât ne iartă spațiul, următoarele expuneri din a *treia* scrisoare, despre uniație: ...Noi grecii deosebim termenii unire și uniație, deosebire pe care o fac toate popoarele.

Unire e unirea și asimilarea deplină cu biserica latină în credință și în cult; *uniație* e unirea amăgitoare, pentru inducerea în eroare a celor simpli, prin care cel unit cu biserica latină primește primatul papal și toată doctrina bisericii latine, dar își păstrează propria rânduială liturgică și unele uzuri proprii, după preceptul iezuit «unié dans la foi, variété dans les rites», pentru o asimilare treptată și nu dintr'odată cu biserica latină a celor uniți. Cu acest sens s'a menținut cuvântul *ov'via* din cel polonez unia, după unirea dela Brest 1596. De atunci cuvântul s'a consacrat ca termen în istorie și chiar în actele papale, și a început a avea în toate limbile sensul său propriu. Uniți, uniați s'au numit atunci cei uniți cu Roma, în felul în care sântei unit și Prea Sfinția Voastră. Există acum și Haldei uniați, coptii uniați, sirienii uniați, armenii uniați, români, ruși, polonezi, bulgari, greci uniați, cari nu se pot numi toți «elinoi'ymhi».

Prin urmare nu sânt potrivii termenii Prea Sfinții Voastre «elinoi'ym» și «elinoi'ymie», formați prin traducerea cuvântului ritus prin cuvântul i'ymmos. Pentru că uniații de mai sus n'au nici o legătură cu liturgia greacă și cu uzurile grecești. Haldei, coptii, sirienii, armenii au liturgii și uzuri proprii, pe care nu le au ceilalți. Și totuși toți cei de mai sus aparțin bisericii uniate (Eglise uniate) după termenul consacrat. Biserica uniată reprezintă un sistem bisericesc anumit, căruia aparțin și grecii uniați. Și dacă cuvintele unii, uniat, uniație n'au totdeauna însemnare bună la ortodocși, după Korolevki, aceasta se datorește istoriei însângerate a uniației, relelor de nedescris, cari au însoțit-o pretutindeni unde ea a apărut.

Istoria mărturisește că uniația, ca sistem bisericesc, era necunoscută în acele timpuri, în care Roma constrângea pe cei uniți să se latinizeze

și să i se asimileze. Când frații greci din Salonic, Chiril și Metodiu, în secolul al IX-lea, trimisi dela Constantinopol în Moravia ca să predice creștinismul printre slavi, au conceput limba slavă, suferit mari atacuri din partea Romei pentru această limbă, pe care Roma a condamnat-o și interzis-o ca fiind «gotică» și eretică, permițând-o abia mai târziu, ca fiind așa zicând inventată de Ieronim. În enciclice papale oficiale, s'a reluat mențiunea despre literele slave ca litere «ieronimice», ca de către Clement VI (1346), Urban VIII (1631), Inocențiu X (1648), și Benedict XIV (1754). Când trimișii papii Nicolae I au venit în Bulgaria, au impus bulgarilor ortodocși nu numai pe filioque, ci și liturghia latină și uzurile latine, declarând nevalabile tainele săvârșite de către preoți căsătoriți.

În timpul cruciadelor, și după cererea lui Inocențiu III, s'a urmărit sistematic asimilarea forțată a grecilor ortodocși cu biserica latină. Cucerind ținuturile grecești, cruciații alungau ierarhia greacă și instalau ierarhie latină, obligând și constrângând până la moarte restul clerului și poporul, ca să se supună papii. În Cipru s'a vărsat sânge martiric, s'au ars oameni vii, cari nu voiau să se supună papii. Prin trimișii ei, dintre cari unii au uitat că sânt reprezentanții unei biserici creștine, întrebându-i mijloace crude și tiranice contra unor creștini de aceeași credință, Roma se silea să latinizeze popoarele Orientului.

Forța și constrângerea spre latinizare au dezvoltat ura Orientalilor pentru învățăturile și practicile bisericii latine. Papa Inocențiu IV a permis la 1254 să fie tolerate uzurile Orientalilor, ceea ce însemnează, că mai înainte nu era permis acest lucru, ci, cum observă Korolevski, bulla lui Inocențiu IV a fost «charta uniatis-mului», pentru că face tipul oriental suspect și-l consideră tolerat cu presupunerea abolirii lui treptate și a latinizării celor uniți cu Roma. În secolele al XIV-lea și al XV-lea, s'a dus în insulele grecești și mai ales în Creta persecuție sistematică a latinilor contra ortodocșilor, pentru că nici bulla lui Inocențiu IV nu se aplica. Inuși faimosul Visarion, care credea, în secolul al XV-lea, că totul s'a distrus în Orient după căderea Constantinopolului, socotia că grecii trebuiau să se îndepărteze de uzurile lor și să se latinizeze. De aceea scria preceptorului prinților greci, între altele: «trebuie ca copiii să trăiască latinește... adevărat să urmeze bisericii

întru toate ca latini și nu alții». Uniația nu era deci cunoscută pe atunci...

Și înainte și după deplorabila shismă a secolului al XI-lea, exista în Italia populație grecească, dar această populație nu era supusă administrativ papii Romei. Aveau episcopi și mitropolii proprii, puse sub patriarhal ecumenic. Mitropolia de Otrando era grecească, fără nici o legătură cu papa Romei privitor la conducere. Mitropoliile și episcopiile grecești aveau mănăstiri înfloritoare. Existau mănăstiri grecești chiar lângă Roma, între care se distingeau vestita mănăstire Cryptoferrei. Grecii din Italia nu se deosebeau de ceilalți greci ortodocși în credință și în cult, prin urmare nu erau cum ați vrea, «elinorythmi». Tocmai faptul că Roma căuta să impună și acestor greci azima, a fost unul din motivele shismei.

Totuși acest elinism înflorit al Italiei din evul mediu, a fost distrus și a dispărut prin agresiunile clerului latin.

În secolul al XVI-lea, după cucerirea Orientului de către turci și prin emigrarea multor greci și albanezi ortodocși în Italia, s'a format o nouă mitropolie grecească ortodoxă a Italiei, autonomă din punct de vedere administrativ, stând sub dependența spirituală a Arhiepiscopiei Ahridei. Mitropolia aceea a fost sistematic persecutată de clerul latin. Prin intervenția lui, a fost alungat la 1556 din Messina mitropolitul grec Pamfilos. Mitropolia ortodoxă o susțineau însă numeroasele colonii greco-albaneze, care stăruiau în ortodoxia lor. Uniația le era cu totul necunoscută atunci. Erau colonii curat ortodoxe și nu «elinorythme», cum susțineți. La 1565, murind mitropolitul Italiei Pafnutios, arhiepiscopul Ahridei Paisios a transferat la acea mitropolie pe Timotei al Corinței, «ca să arhipăstorească pe greci și albanezi, locuitorii ei, din provinciile Apulia, Abruză, Vasilicata, Calabria, Sicilia, Melita, Dalmația și în toată partea apuseană», după documentele păstrate, pe care le-am și publicat în lucrarea noastră despre raporturile dintre ortodocși și latini în secolul al XVI-lea. Contra turmei ortodoxe a acestei mitropolii a Italiei s'a întors însă Roma cu îndărătnicie neînduplecată, spre a-i viola conștiința.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

unit, de care amintește poporul, și nemângăiat în sufletul său că nu avea biserică, s'a dus la episcopul său dela Blaj, spunându-i că dacă nu-i face rând de biserică, el nu va mai rămâne în Crăciunel, — tot astfel și Nicolae Popovici, în conștiința că a avut biserică și acum nu mai are, cu multă durere sufletească va fi fost silit să se ocrotească și el în vre-o sură, unde să-și adune la rugăciune poporul său numeros față de cele câteva familii unite, care se răsătau în biserică lui, până când cu ajutorul lui Borsay, i-a succes să-și ridice o altă biserică, nouă, biserică de azi care învechită și ea de vremuri și aproape ruinată își așteaptă înlocuirea prin ridicarea unei a 3-a biserici ortodoxe în parohia Crăciunel.

După datele unui vechi protocol de cununii dela a. 1793—1812, Nicolae Popovici a servit multă vreme la biserică ortodoxă, până la a. 1801 căci dela acest an subscrierile cu pu-

Prigonirea bisericii în Rusia sovietică devine din zi în zi mai feroasă. Acum se strâng clopotele dela biserici pentru scopuri de industrializare. În Petrograd sau Leningrad, sovietul a hotărât ca, în cursul anului acestuia, să fie scoborate toate clopotele catedralelor și bisericilor din acel oraș și industrializate, iar lăcașurile sfinte schimbate în depozite de mărfuri.

Nici sinagogelor nu le merge prea bine: candelabrele lor și toate obiectele de metal vor fi topite în acelaș scop, ear cărțile de rugăciune arse.

Senatul Greciei protestează împotriva Rusiei sovietice. La deschiderea ședinței din 17 Februar a senatului din Atena, președintele de vârstă osândește, în nimerite cuvinte, prigonirea bisericii ortodoxe în Rusia actuală.

Din protopopiatul Oituz

— La moartea unui om de bine —

La 7 Februar 1930 s'a stins din viață, după ce cu 2 săptămâni în urmă pierduse pe vrednica sa soție, unul dintre eroii necunoscuți ai neamului nostru din satele noastre luptătoare, **Costache C. Damian**, care dela anul 1887 până la moarte a fost în Secuime un dărz luptător al intereselor românești. Cu el se stinge ultimul luptător pentru neam din vechea generație din acest cuib de șoimi, care a fost Poiana Sărată din vestita Vale a Oituzului.

Aprig susținător al bisericii și școlii confesionale din timpurile de prigonire, om independent de grija zilei, aci la vechea graniță, alături de intelectualii satului, a dat piept cu vrășmașii neîmpăcați ai neamului. Energic, plin de voință extraordinară, a salvat școala în timpurile cele mai grele, dintre anii 1897—1913. Având cunoștințe întinse în vechiul regat, a luat contact cu Liga națională, dela care a adus ajutoare însemnate pentru plata învățătorilor, salvând școala dela închidere, căci Poenarii — oameni negustori — fără școală românească, erau periclitați în însăși existența lor. A condus, timp de 25 de ani, compozitoratul, care reprezintă averea întreagă a comunei P. Sărată și a avut timp să-și crească copiii, dându-le educație aleasă, iar la sfârșitul vieții și-a eternizat memoria sa, a soției sale și a întâiului ei soț, lăsând pentru sf. biserică, ce se construiește pe ruinele celei distruse de

război, suma de **Lei 100,000** (una sută de mii) sub numirea: «**Fundația Costache Damian, Gh. Negoescu și Marla Bolan**».

Poporul a primit cu lacrimi în ochi acest dar însemnat pentru instituția, care l-a născut, crescut și pentru care a luptat.

Căți îmbogățți de război ar putea lua pildă dela acest om fără carte multă, dar înzestrat cu simț practic și pătruns de sentiment național covârșitor!

Românii din jud. Treiscaune, și întreg neamul, se preamărește cu un fiu așa de vrednic, care alături de moș Pavel Șerban, celce a dăruit clopotele (tre) noii biserici, a devenit ctitor de frunte al bisericii neamului din acest loc istoric.

Fie-i memoria în veci neuitată, iar urmașilor săi: Maria I. Fenechici, notar, Brețcu, Ravița Gh. Rentea comerciant Galați, Aurelia Sp. Olteanu coresant și prop. Focșani, Dr. Gh. Negoescu, avocat Buc. și Pr. Malch. Marza, consilier episc., Roman, satul cel părăsesc, le aduce omagiile eterne la moartea părinților lor iubiți. «Morții nu se mai întorc» (Vlahuță), dar măreția faptelor lor le păstrează veșnică amintire. Prot. **Ion Raftolu**.

INFORMAȚIUNI

Danic. Un cetățean binefăcător din Sibiu, care a dorit să-i rămână numele necunoscut, a donat suma de unamie (1000) lei orfelinatului nostru arhidiecezan. I se aduc pe această cale mulțumiri. **Cassa arhidiecezană.**

Mai mult sprijin pentru presa! 2086 abonați, din toate regiunile Ardealului, nu și-au achitat abonamentul pe anul trecut 1929, — așa vestește numărul mai nou al **Carpaților** din Brașov. Confratele arată, că totalul restanțelor reprezintă pentru administrația ziarului suma de aproape **un milion** de lei. — Abonații au astfel ocazie să-și manifeste prietenia față de ziar, plătind abonamentul, sau măcar — refuzând primirea foilor.

Subvențiile. Din cercuri guvernamentale se anunță: Afirmarea unor ziare că s'ar fi tăiat subvențiile acordate până acum Asociației culturale («Astra»), sânt invenții: Asociația numită figurează cu importante subvenții și în bugetul ministerului instrucțiunii, și în acela al Direcțiunii educației poporului.

Am amintit după datele din acest protocol de cununii că preotul Nicolae Popovici a servit la biserică ortodoxă a Crăciunelului până la a. 1801, iar dela acest an urmează ca paroh Ilie Popovici, care probabil a fost fiul lui Nicolae Popovici. E semnificativ însă că pe Nicolae Popovici îl mai aflăm subscris odată și la o cununie din a. 1802, ceea ce ne face să credem că Nicolae Popovici a mai trăit și după a. 1801, fiind însă bătrân s'a retras în favorul lui Ilie Popovici începând cu a. 1801, dar fiind că îl aflăm subscris și în anul 1802 ca preot cununător la căsătoria lui Nicolae Nașcu locuitor din Crăciunel cu Ioana fiica lui Nicolae Radu locuitor tot în Crăciunel, trebuie să deducem că el a trăit și după a. 1801 pe lângă Ilie Popovici figurând ca naș la cununie lui Nicolae Nașcu, actul cununiei trebuia săvârșit de alt preot, iar cel mai de aproape a fost preotul cel bătrân Nicolae Popovici.

FOIȘOARA

(6) MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de
P. Iuliu Moldovan,
din Lasiul mare

În a. 1780 îl aflăm conducând «protocolomul popesc Kir Nicolae», început de el după porunca **Do-Sale preaosfințitel Kezaro-crăești și apostolicești mării**, care a eșit la 11 Iulie a. 1780. Îl aflăm apoi acrisoarea lui pe evanghelia tipărită în Blaj sub episcopul Atanasie Rednic la a. 1765. Că Nicolae Popovici a trebuit să sufere mult cu poporul său în lipsa de biserică, se poate concluda din mersul evenimentelor acelor ani furtunoși și despotiei pentru biserică ortodoxă, când preoții lipsiți de biserică — după cum mărturisesc și bătrânii satelor — făceau serviciile religioase în câte o sură, după cum servea și preotul

ține excepții sânt ale urmașului său Ilie Popovici, ca paroh al bisericii «neunite» a Crăciunelului. Zic cu puține excepții, fiind că nu toate datele dintre anii 1801—1812 din acel protocol de cununii sânt subscrise de Ilie Popovici, ci unele de alți preoți din comunele învecinate.

Astfel, pe timpul lui Nicolae Popovici, aflăm la o cununie figurând ca preot: Popa dela Căpâlna — în a. 1799. Iar în 1801 aflăm subscris pe: Popa Gligor paroh în Chezler. Tot asemenea și în timpul lui Ilie Popovici aflăm la o cununie din a. 1807 subscris pe: Popa Ion paroh Tăuni, la alta tot în acest an pe Petru Chețanovici paroh în Boian. Mai aflăm la a. 1810 pe: Alexandru popă și paroh în Făget, la a. 1811 pe Mihail Copăcean paroh în Cetatea de baltă și în fine la a. 1812 pe: popa Isaie, unit. Acesta ar fi primul preot unit în Crăciunel, după înființarea parohiei unite la a. 1810.

Sporurile de impozite au produs multă agitație în șirurile negustorești în numeroase localități din țară. Cei mai nemulțumiți par a fi negustorii din Chișinăul basarabean, unde reprezentanții lor s'au prezentat directorului ministerial, cerând micșorarea impozitelor, hotărâți în caz contrar să închidă prăvăliile.

Comisiile de recrutare își încep lucrările, pentru recrutarea tinerilor din clasa anului 1931, în ziua de 17 Martie. La 1 Martie 1930 se fac încorporările tinerilor din contingentul anului în curs.

Societatea biblică din Anglia își sărbătorește 125 ani de viață. Biblia se publică astăzi în 614 limbi și dialecte. Societatea a vândut până acum aproape 4 milioane bucăți din biblia ce o tipărește.

Electoral. Ca să illustreze și prin cifre grăitoare ce rezultat au dat primele alegeri comunale feminine, un confrate a reușit — ce nu-i reușește unui gazetar, veritabil reporter! — să culegă unele date statistice în ziua alegerilor comunale de Miercuri, când conștiențele alegătoare, cu toată imbulzeala și ghionturile, și-au exercitat dreptul electoral acordat de noua lege administrativă. În ziua aceea, de Miercuri, raportează gazetarul: au rămas nealțați 2841 sugaci; mâncarea s'a ars și afumat în 4325 cazuri; opiniile separate, făcute de femei, au produs turburare în liniștea publică și au provocat intervenirea poliției în 106.428 cazuri ș. a. m. d.

STIRI LOCALE

In amintirea lui Victor Tordășianu. Din prilejul împlinirii de zece ani dela decedarea lui a dăruit pentru *Legatul Victor Tordășianu* al fondului căminului pentru bătrânii săraci: dna Eugenia Tordășianu și familia, Reuniunea națională a meseriașilor români din Sibiu și Societatea rom. de înmormântare din Sibiu, câte 1000 lei în loc de cunună pieritoare pe mormânt. *T. Popovici*, președ.

Un jubileu. Duminecă, 23 Februar a. c. seara la ora 8, va avea loc în saleta «Unicum», masa comună a membrilor «*Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu*» pentru sărbătorirea dlui *Ștefan Duca*, corector-tipograf, care a împlinit de curând 25 ani de rodnică și conștientă muncă în slujba de secretar al numitei Reuniuni. Membrii și prietenii Reuniunii sânt rugați să participe în număr cât mai mare.

Comitetul.

Anunț școlar. Direcțiunea școlii de ucenici industriali de stat, curs inferior din Sibiu, aduce la cunoștință dlor patroni și părinți ai elevilor ucenici, membri ai adunării generale a Comitetului școlar de pe lângă această școală, că adunarea generală în vederea votării bugetului pe exercițiul financiar 1930, se va ținea Duminecă în 23 Februar a. c. ora 11 a. m. în localul școlii din str. Avram Iancu 13. În caz, că la adunarea generală nu se va prezenta numărul regulamentar de membri, în 2 Martie ora 11 a. m. se va ține în același local a doua adunare generală cu orice număr de membri. *Direcțiunea.*

Expoziție de tablouri, făcute de pictori români și italieni, s'a deschis în strada Regina Maria Nr. 41. Intrare liberă.

CARTI ȘI REVISTE

Botezul Mântuitorului este Nr. 24 al Bibliotecii Creștinului Dreptcredincios, întemeiată de I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei. Preț 5 lei.

Misionarul, revistă bisericească, sub conducerea secției culturale a Consiliului eparhial Chișinău. A apărut Nr. 1 din 1930, cu bogat conținut ca și până acum. Adausul: «Foile pentru popor» arată: Ce însemnătate are slujba sfintei Liturgii. Astfel Misionarul pătrunde binefăcător atât în rândurile preoților, cât și în popor. Abonamentul anual 300 lei.

(În același număr al *Misionarului* scrie un articol și profesorul *Dr. Nicolai Glubocovschi*, unul dintre fruntașii științei teologice ortodoxe. Fostul profesor la academia teologică și la universitatea din Petrograd, venerabilul Nic. Glubocovschi, este astăzi refugiat în Sofia, unde are o catedră la facultatea teologică. La acest articol vom reveni).

Pagina Sf. Părinți

Sfântul Ioan Gură de aur

[Traducere adaptată din Tixeront]

I. Viața. Izvorul principal pentru a cunoaște istoria sfântului Ioan Gură de aur este biografia sa compusă în formă de dialog de către episcopul din Helenopolis, Paladius, în anul 407 sau 408 și care se află în Patr. Greacă t. 47. Ioan din Antiohia, cum era numit din timpul vieții sale, s'a născut în acest oraș în anul 344 și a fost crescut din partea mamei sale Anihusa, femeie sfântă care, rămasă văduvă la 20 de ani, a refuzat permanent să se recăsătorească, pentru a se putea dedica cu toată ființa ei educației fiului său. Acest fapt a smuls celebrului retor păgân Libanius această exclamație: «O zei, ce femei sunt între creștini!» Ioan și-a făcut studiile la Antiohia chiar: dascăl de filosofie i-a fost un anumit Andragatius, iar de retorică Libanius pe care l-am numit adineaori și care, mirat peste măsură de talentul elevului său, ar fi dorit, se zice, să-l aibă ca succesori în fruntea școlii sale.

După ce și-a terminat studiile profane, tânărul s'a îndreptat mai întâi spre barou, (a făcut avocatură), apoi s'a simțit atras către o viață religioasă mai intensă. În anul 369 sau 370, episcopul Meletie l-a botezat și i-a făcut citeț: un prieten, cu numele Vasile, a încercat chiar să-l atragă într-o mănăstire; dar într-o admirabilă scenă, pe care sfântul a descris-o, Antuza a insistat într'un mod așa de elocvent pentru ca să n'o părăvească, încât Ioan a cedat afecțiunii și iubirii sale și și-a organizat, în casa mamei sale chiar, o viață de studiu, de rugăciune și de ascetism, care împacă pietatea fiască cu dorințele sale de perfecțiune. În 373 ocolește sarcina episcopescă ce i-a fost oferită, și către 374, Antuza fiind probabil moartă, Ioan părăsește orașul și merge în munții din apropiere, unde a dus 4 ani viață cenobitică și doi ani viață de anahoret. Rezultatul acestei încercări a fost ruina desăvârșită a sănătății sale. Ne mai putând suporta asfel de viață, în anul 380 a trebuit să revină la Antiohia.

În anul 381 Meletie l-a hirotonit întru diacon și Flavian întru preot în 386. Aceasta e data când și-a început la Antiohia activitatea sa de predicator. În decursul alor zece sau doisprezece ani, sfântul a împreunat în jurul amvonului său un norod de necrezut, doritor să-l asculte până la aviditate, și care-l manifesta cu zgomot admirațiunea. În Martie și April 387, cu ocaziunea asedierii orașului, el a predicat faimoasele sale cuvântări *Asupra statulor*, și a menținut moralul poporului desnădăduit. Acești 10 sau 12 ani au fost poate cei mai fericiți ai vieții sale. În 397 e ales de

către împăratul Arcadie în scaunul din Constantinopol. Situațiunea era din cele mai grele și delicate pentru episcop care voia să și facă datoria și Ioan era foarte hotărât să și o îndeplinească întreagă. În timp ce poporul sărman îi era strâns alipit și-l iubia ca pe-un idol, cuvântul său ca biciul de foc și măsurile severe ce le-a ordonat, nu au întârziat să trezească nemulțumiri împotriva lui. «La Constantinopol episcopul sfânt cu adevărat, a înarmat împotriva lui. — prin admonestațiunile și reformele sale, o însemnată fracțiune a clerului care (în urma indolenței lui Nectarie) ducea o viață laxă; asemenea a neliniștit pe câțiva cucernici, fecioare sau văduve și pe călugării paraziți ai caselor bogate, denunțând fățărnicia unora și lenevirea altora. A supărat pe cei puternici instaurând la episcopie, în locul luxului de pe vremea lui Nectarie, un regim foarte simplu, care era pentru ei ca o lecțiune și reproș continuu; a neliniștit pe cei bogați, pe cei bineplasați, prin puterea, libertatea și vehemența cuvântului său, prin cutezanța ideilor sale sociale... A indispus pe atotputernicul Eutrop, care-l susținu-se la început, și apoi pe împărăteasa Eudoxia... des aprobând fără rezervă și combătând și în mod direct sarcinile prea grele ce impuneau poporului precum și abuzurile lor de autoritate». (E. Legrand). Să mai adăugăm că avea, din afară, împotriva sa, opoziția nemiloasă a puțin scrupulosului patriarh din Alexandria, Teofil, nemulțumit că Ioan a fost preferat candidatului său Izidor, și asemenea pe cea a câtorva episcopi, toți foști contracandidați de ai săi. Scurt, o coaliție s'a format împotriva lui, cu ocaziunea sosirii la Constantinopol a călugărilor — între cari Frații majori — acuzați de Teofil ca fiind origeniști. Teofil, chemat în orașul imperial pentru a-și justifica violențele, a știut să intervertească rolurile și în loc să apară ca acuzat, a pășit ca acuzator al lui Ioan. Un sinod ilegal a fost reunit contra sfântului, în apropiere de Calcedon înaintea căruia însă Ioan a refuzat să compară. Prin acuzațiuni false, exagerate sau de nimic, a fost depus, apoi exilat (403). Ioan a plecat, dar a fost, pentru a se reîntoarce în triumf câteva zile mai târziu, rechemat de împăratul Arcadie, înspăimântat de amenințările poporului.

Această pace a durat puțin. Împărăteasa Eudoxia, nemulțumită de desăprobarea energică pe care oratorul a făcut-o împotriva sărbătorilor cu caracter păgănesc, celebrate în cinstea statuei sale, l-a exilat din nou în 5 Iunie 404. Dus mai întâi în Cucuza, el a continuat să vegheze din depărtare asupra bisericii sale. În 407, aflându-i-se exiliul prea dulce, a fost transferat la Arabisus, apoi la Pitius, la poalele Caucazului. Ordinul transferării a fost executat în mod așa de brutal, încât a murit în drum, aproape de Comane în 14 Septembrie 407. Trezeci și unu de ani în urmă în 27 Iunie 438, corpul său a fost adus în triumf la Constantinopol și dreapta recunoștință a fost astfel inaugurată pentru memoria sa. Biserica ortodoxă îi celebrează ziua aniversară în 30 Ianuar, socotindu-l ca unul din cei trei mari dascăli ecumenici.

II. Aprecierea. Omul, teologul, exegetul. Sfântul Ioan Gură de aur este celebru ca orator mai ales. Înainte de-a vorbi despre această latură a geniului său, e bine, cred, să spunem un cuvânt despre Sf. Ioan ca om, teolog și exeget.

I. Omul. — Ca înfățișare Sf. Ioan n'avea nimic din ceea ce impune mulțimii în chip firesc. Mic, plâpând, el însuș se compara cu un paiangen

cu membrele sale lungi și slăbite. Toată puterea de viață i-se reflecta pe frunte și în ochii săi adânci și pătrunzători. Sănătatea îi era deplorabilă. Obișnuit avea dureri de cap, adeseori cădea pradă febrei, pentru irig extrem de sensibil și peste toate acestea avea un stomac foarte gingaș care-l condamna la unul din regimurile cele mai severe. Asemenea masă o lua întotdeauna singur. Contactul său cu străinii era puțin rece; o anumită timiditate îl făcea prevăzător și rezervat: dar cu familia și cu cum era, simpatie și iubitor câștigând toate inimile. Crisostom a fost urmărit de cei mai răi dușmani, dar a fost și obiectul anumitor devotamente pe cari nimic nu le-a putut slăbi. Puțină diplomație i-a lipsit poate. Resemnat la toate, el nu voia să facă uz de nimic pentru a scăpa de calomnie, nici pentru a-și apăra cauza. Această cauză era fără îndoială cea a dreptății, cea a adevărului, dar, în această lume adevărul și dreptatea chiar au nevoie de apărare.

2. Teologul. — Despre Sf. Crisostom teologul, va să zică tratând în mod speculativ despre dogme, este puțin de spus. Predicator care se ocupă mai ales de moravii și de reforme morale, el desvoltă în mod simplu învățătura curentă a Bisericii, fără a o aprofunda pentru sine. Aceasta nu pentru că n'ar fi fost capabil să o discute, și la nevoie să-i facă apologia chiar. Avem dela el 12 omilii împotriva anomeenilor, va să zică împotriva arienilor, o omilie despre învierea morților, 8 omilii împotriva evreilor, o cuvântare asupra dumnezeirii lui Ius Hristos, și tradițiunea poate, culege în multe din scrierile sale prețioase mărturia doctrinare, dar încă odată, nu acestea i-au făcut renumele. Crisostom n'a voit să fie nici un Atanasie, nici un Grigorie Teologul: el a voit să fie mai înainte de toate un bun păstor al poporului său, pe care-l îndeamnă mereu să trăiască creștinește.

3. Exegetul. — Dacă n'a fost teolog, a fost însă unul din cei mai de seamă exegeți, cel mai remarcabil poate al Bisericii grecești. Se știe că în Biserica ortodoxă existau, din punct de vedere exegetic, două școli rivale: cea din Alexandria cultivând peste tot interpretarea alegorică, și cea din Antiohia aplicându-se să desvolte sensul literal și istoric mai ales. Crisostom aparținea celei din Antiohia; dar el a știut de altfel să evite excesele, în care a căzut unul din reprezentanții cei mai cunoscuți ai ei, Teodor de Mopsuestia. Între Teodor, condamnat pentru tendințele sale raționaliste, și Teodoret care adeseori nu făcea decât să resune pe Crisostom, acest din urmă apare ca cel mai prudent, cel mai original dintre comentatorii antiohieni. Aceasta nu însemnează, că el ar fi scris în afară de omiliile sale, comentarii propriu zise: Sf. Ioan explică Sf. Scriptură în omiliile sale chiar, fără însă de-a lăsa la o parte precizările tehnice sau filologice în stare să lumineze textul. Abia după ce-a făcut lumină deplină în text, abordează consecințele morale care pot decurge din el. În această privință Sf. Ioan Gură de aur, ca exeget, este model minunat pentru păstorii cari își propun să predice asupra evangheliei: el le arată cum trebuie să amestece în cuvântările lor istoria și practica actuală și-i învață să nu-și sprijinească îndemnurile lor decât pe Sf. Scriptură, corect înțeleasă însă în prealabil.

III. Oratorul, (într'un Nr. viitor).

Gheorghe Secaș
profesor de teologie.

„AVRIGEANA“, cassă de economii, s. a. Avrig, județul Sibiu

Convocare

Domnii acționari ai cassei de economii s. a. „AVRIGEANA“ din Avrig, sunt invitați în virtutea § 10 din statutele societății la

a XXVI-a adunare generală ordinară

care se va ține în Avrig, Sâmbătă, în 1 Martie 1930, la ora 5 p. m., în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1929 și Raportul comitetului de cenzori.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Distribuirea cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Integritatea Consiliului de administrație și alegerea Comitetului de cenzori pe termen de 3 ani.
7. Modificarea § 1 din statutele institutului.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, conform § 13 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual plenipotențele cel mai târziu până în 28 Februar 1930 la cassa societății din Avrig.

Avrig, la 16 Februar 1930.

Consiliul de Administrație.

Activa	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1929.	Pasiva	
Cassa și disponibil	1.033,604-90	Capital social	1.000,000-—
Valute și monete	20,050 75	Fond de rezervă	35,975-35
Imprumuturi cambiale	3.955,649-50	Fond de pensuni	5,021-05
Imprumuturi pe ipotecă	1.406,605-75	Fond filantropic	4,477-25
Imprumuturi pe obligațiuni	51,518-72	Depuneri spre fructificare	8.100,392-—
Imprumuturi de Cont-curent	2.285,971-60	Dividendă neridicată	2,451-—
Diverse conturi debitoare	259,037-43	Interese transitoare auticipate	84,180-—
Realizații	335,000-—	Profit net	201,300-—
Mobilier	83,608-—		
Efecte	2,750-—		
	9.433,796-65		9.433,796-65

Cheltuieli	Contul Profit și Pierdere	Venite	
Dobânzi după depuneri	738,954-—	Dobânzi	886,103-—
Spese generale	334,168-—	Provizioni	477,351-—
Impozite	89,027-—		
Profit net	201,300-—		
	1.363,454-—		1.363,454-—

Avrig, la 31 Decemvrie 1929.

Aurel Sfetea

membru în Consiliul de administrație, expert-contabil.

(21) 1-1

Am revdzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele.

Avrig, la 16 Februar 1930.

Consiliul de administrație.

Comitetul de cenzori.

Nr. 1659/1930.

(20) 1-2

Concurs

Pentru postul de impiegat clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, retribuit cu salariu net de Lei 3700 lunar, se publică concurs.

Reflectanții vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 10 Martie a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Act de cetățenie.
2. Certificat de naștere.
3. Certificat de absolvire a patru clase secundare.
4. Eventuale certificate de serviciu.

Dela reflectanți se cere să fie ortodocși și să aibă vârsta de 21 ani impliniți.

Sibiu, 15 Februar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 5/1930 prot.

(19) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a (a treia) Foleag din protopopiatul Sighișoara se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Integritatea dotației dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependențele economice și grădina de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător și fânaș.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.
5. 1¹/₂ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.
6. 5 stânjini lemne de foc.
7. Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighișoara iar concurenții se vor prezenta în o Duminecă sau sâmbătoare spre a fi cunoscuți de enoriași. Oficiul protopopesc ortodox român din Sighișoara înțelegere cu consiliul parohial.

Sighișoara, la 8 Ianuar 1930.
Emilian Stoica
protopop.

Nr. 10/930.

(14) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor la biserica ortodoxă română Teliu, protopopiatul Oțuz, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata de fiecare familie 40 Lei (patruzeci Lei) dela 250 de familii.
2. Pământ arabil în suprafață de 1492 stânjini □ cl. I.
3. Dela venitele stolare, afară de ce intră în altar, a treia parte.
4. Lemne pentru foc 3 (trei) stânjini duse la locuința cântărețului.
5. Fânaș 2 (două) jugăre dat prin legea agrară ca sesiune cantorală.

Concurenții îndreptățiți la acest post își vor înainta cererile oficiului parohial ortodox român Teliu, protopresbiteratul Oțuz, cu documentele prescise și în termen indicat se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare la biserica ortodoxă română Teliu, pentru a cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul parohial ortodox român din Teliu.

Teliu, la 14 Ianuarie 1930.

Moise Blendea
epitrop

Daniil Cojocariu
preot

Văzut: Of. protopopesc ortodox român Oțuz.

Ioan Rafiroiu
protopop

(15) 3-3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl III-a Cernatu, protopopiatul Brașovului.

Venitele sânt:

1. Locuință parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericesti.
4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenții vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie și în biserică, spre a fi cunoscuți și ascultați de credincioșii parohiei.

Cererile de concurs, însoțite cu toate actele doveditoare ale calificăției și ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a trimite, în termenul fixat de concurs, oficiului protopopesc ort. rom. Brașov, Piața Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii Consiliului parohial.

Brașov, la 3 Februar 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 99/1930.

(17) 3-3

Concurs

În înțelegere cu consiliul parohial, publicăm de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III a **Veneția de sus**.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salariu dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidatului.
2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.
3. Câte 1 ferdelă de ovăș dela fiecare familie.
4. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil și fânaș.
5. Venitele stolare, satorite de adunarea protopopiatului Oltul și aprobate cu or. Nr. 3108/1928.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poțiti să-și trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Șercaia, jud. Făgăraș, și să se prezinte și în parohie în vre-o Duminecă sau sâmbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 1 Februar 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Preț 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procura pe seama On. preoțimi și a bibliotecilor parohiale.